

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

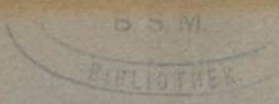
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NÆRUM KOSTSKOLES AARSSKRIFT 1907—08

TELEFON NÆRUM 44

SKOLENS BESTYRERE

A. KROGH

CAND. MAG.

A. L. THORNBERG

CAND. MAG.

KØBENHAVN

GRÆBES BOGTRYKKERI

1908

NÆRUM KOSTSKOLES
AARSSKRIFT
1907—08

TELEFON NÆRUM 44

SKOLENS BESTYRERE

A. KROGH

CAND. MAG.

A. L. THORNBERG

CAND. MAG.

KØBENHAVN

GRÆBES BOGTRYKKERI

1908

Glad Barndom, dygtig Manddom.

INDHOLD.

	Side
<i>Harrow-school</i> , En Rejseerindring, af <i>A. Krogh</i>	5
Skolefterretninger I	17
Tanker om Undervisning i den kristne Religion i Skolen, af <i>C. P. Clausen</i>	32
Skolefterretninger II	43
Sløjd, af <i>Otto Schrøder</i>	48
Skolefterretninger III.....	52

HARROW-SCHOOL.

En Rejseerindring.

Den, der ønsker at se engelske Kostskoleforhold i en Maalestok, der svarer nogenlunde til, hvad private Skoler her i Landet vil kunne indrette, tror jeg, man bør raade til at søge til de private mindre Skoler, hvor Initiativet er rigere, og Traditionen endnu ikke saa stærkt har vundet Hævd.

Men har man siddet i et engelsk Hjem og hørt den Kærlighed og Beundring, — ja man kunde fristes til at sige Ærbødighed, hvor-med Englænderne omfatter deres store Kostskoler, saa vokser ogsaa Lysten til og Ønsket om at leve en Tid ved en af disse Skoler, for selv at faa et Indblik i den mystiske Tiltrækning, de øver.

Efter nogle Maaneders Ophold i London paa forskellige Skoler i Byens Nærhed var jeg saa heldig at modtage en Indbydelse til at tilbringe en otte Dages Tid hos en af Lærerne paa Harrow Skole, og det er mit Ophold ved denne Lejlighed, jeg i det følgende vil søge at give et Indtryk af.

Harrow-school grundlagdes 1590 af John Lyon og Hustru, som selv ingen Børn havde, men interesserede sig stærkt for fattige Børn. Skolen blev indrettet som en Dagskole, men i Patentet, udstedt af Dronning Elisabeth, blev det bestemt, at Bestyreren maatte have Lov til at antage sig Børn udefra og have dem i sit Hus, hvor det kunde ske uden Skade for Undervisningen. Det var denne lille Tilføjelse, der skulde blive Anledning til Harrows senere Udvikling til Kostskole.

Det vilde imidlertid føre for vidt her nærmere at komme ind paa en Redegørelse for denne Skolens Udvikling igennem Tiderne. Hvor hurtigt Udviklingen gik, ses bedst af den Omstændighed, at ikke 100 Aar efter Grundlæggelsen klager Bybeboerne over, at de fremmede Drengene breder sig paa deres Børns Bekostning; men Klagerne afvises med den Begrundelse, at Skolen tager Sigte særlig paa Undervisningen i de gamle Sprog, og til en saadan Undervisning kan der ikke være Trang i en lille By som Harrow.

I 1906 var der i Harrow Skole 600 Drengene i Alderen 14—18 Aar, og af disse var kun 14 hjemmehørende i Byen som Børn af Embedsmænd.

Naturligvis har Tilgangen været overmaade vekslende i Tidernes Løb. Under nogle Ledere har der været 200—350 Børn, under andre ikke engang 100. Det er dog først fra det 19. Aarhundredes Begyndelse, at Skolen har faaet sin nuværende store Betydning og er blevet det store Kompleks af Bygninger, der ganske behersker den lille By.

Af berømte Elever er det værd at nævne Robert Peel, Lord Spencer, Palmerston, Byron o. a.

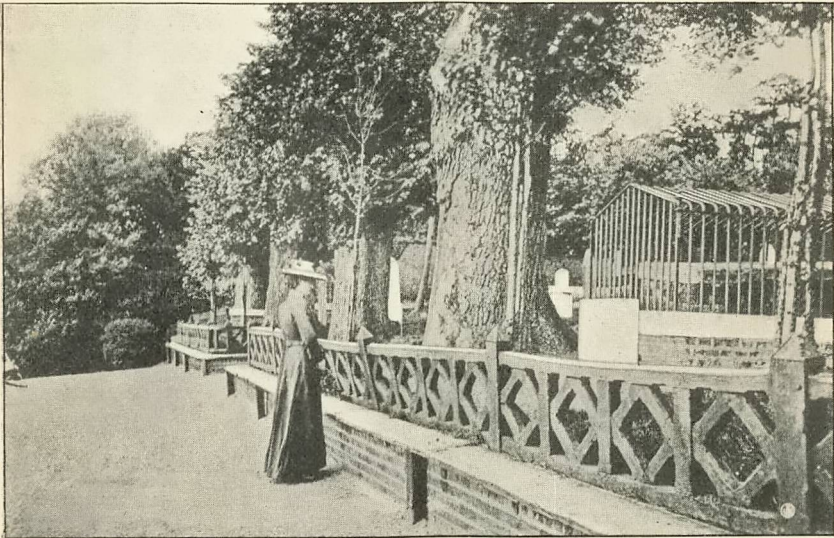
Ikke for intet bærer Byen Navnet *Harrow-on-the Hill*. Højt paa Bakkens Top ligger Byen med sit slanke Kirketaarn, og fra Kirkegaarden er der den vidunderligste Udsigt ud over det lavere liggende Land med sine grønne Marker og mange fritstaaende Træer. Ud over Kirkegaardens Skrænt breder gamle Elmetræer deres løvrige Kroner, og under et af de højeste af dem, paa en Gravsten nær Brinken, havde Byron valgt sit Yndlingsopholdssted, og her drømte han sine første Drømme. Gravstenen er der endnu, men Folks Lyst til at tilegne sig en Flis af Stenen til Minde om den store Digter, har nødvendiggjort, at der sattes et stærkt Gitter derom.

Mod Syd aner man kun faa Mile borte London bag den mørke, tykke Sky af Kulrøg, og nedenfor Bakkens Fod ser man de slanke, blanke Skinner af den elektriske Bane, som paa mindre end en Time fører en ind til *Baker-street* Station.

Længe værgede man sig imod den elektriske Bane; thi langs dens Spor med de talrige Smaastationer skyder Villakvarterer op, og man vilde saa nødig se Skolen bygget inde og miste sine Sportspladser. Da imidlertid Banen blev en Kendsgerning, traadte en

Komite af forhenværende Elever og Lærere sammen for at værne deres kære Skole, og med stor Offervillighed skaffedes den store Sum af £ 30,000 til Veje, og saa indkøbtes der et bredt Bælte af grønne Vange rundt om hele Højen, saaledes at Skolen og dens Bygninger altid i Fremtiden vil ligge frit.

Et smukt og fornøjeligt Syn er det om Eftermiddagen at se alle disse grønne Plæner oversaaede med Drengene, der spiller Fodbold.

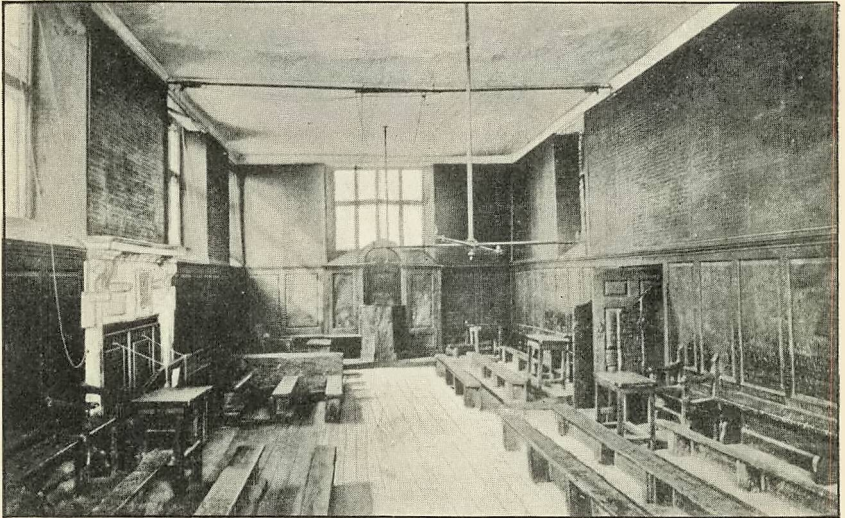
Byron's Elm.

Hvert Hus har sine Farver paa Sportsdragten, og i den klare Efteraarsol tager alle de brogede Farver sig prægtigt ud.

Naturligvis maa der, hvor der er Tale om saa store Forhold, være mange Skolebygninger.

Lige nedenfor Kirken finder vi *old schools*, den sidste af Skolebygningerne med det berømte *IV form*, det ældste Klasseværelse, som nu ikke længer bruges til Skolebrug. I dette Rum undervistes oprindelig 4 Klasser, hver i sit Hjørne. Der staar endnu de haarde Træbænke uden Bord foran. Under Vinduet findes Pladsen for Læreren; for *headmaster* var der en ophøjet Plads for Enden af Værelset. Alt er brunt af Ælde og Brug, og Bænkene er forskaarne

af Bogstaver og Navne, Fodbrædderne næsten slidt op. Nu er der paa hver Sidevæg ophængt store Tavler, og herpaa skrives med forgyldte Bogstaver Navnene paa de Elever, der i deres Levetid særlig har bidraget til ved deres Gerning at kaste Glans over deres Fædreland og deres Skole. Naar man staar foran disse Navne og ser Drengene skotte til de gyldne Bogstaver med et hemmeligt Haab om engang at faa sit eget Navn blandt Landets store, saa forstaar man glimtvis, hvilken Betydning Traditionen har i Englands

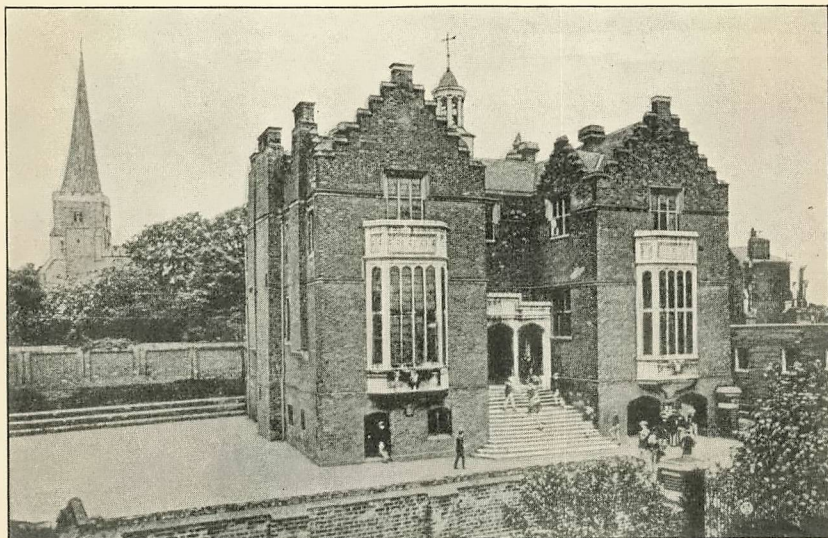
IV form.

stolte Historie, og hvilken Betydning der kan ligge i at have disse Navne stadigt for Øje.

I Vægskabet bag *headmaster's* Plads findes Riset. Legemlig Revselse gives kun yderst sjældent, og kun *headmaster* maa foretage den. Afstraffelsen foregaar da herinde, og den straffede faar bagefter Riset overleveret; men for at det ikke skal undgaa Forældrenes Opmærksomhed, hvilken Ydmygelse Drengen har maattet lide, skrives Riset paa Regningen (i Eaton beregnes det til 5 sh.). Af andre Bygninger kan nævnes *new schools*, *museum schools* i Forbindelse med et udmærket indrettet Musæum, samt den idyllisk, lidt afsides belig-

gende *school of music* for Dyrkere af Musik. Der findes et Bibliothek, en Forsamlingsaal af betydelig Størrelse med Plads til ca. 2000 Mennesker, hvor Aarets afsluttende Højtidelighed holdes; endvidere et Kapel med Mindetavler over Elever, der er døde under deres Skolegang, over afdøde Lærere og Ledere. Særlige Kapeller er indviede for de forhenværende Elever, der er faldne i Krimkrigen eller i Boererkrigen.

Eleverne bærer her som i de fleste engelske Kostskoler Uni-

Old schools.

form. Den bestaar af graa Benklæder, sort Vest og en stumpet, sort Trøje, ganske i Smag med den, Gardisterne her i Landet bærer i Rekruttiden. Hovedbedækningen er en meget lavpullet, lys Straahat med bred, tyk Skygge og sort Baand. Naar Eleverne naar op i de højere Klasser, udvides Stumptrøjen med to lange Skøder, saaledes at Klædningsstykket ganske kommer til at ligne en Herrekjole.

Eleverne bor i, hvad der kaldes „smaa Huse“ og „store Huse“. Smaa Huse kan rumme 7—10 à 12 Elever, de store fra 25—45. I alle Huse skilles den Afdeling, hvor Elevernes Værelser ligger, strengt fra Lærerens Lejlighed, og han kommer saa lidt som muligt

til dem. Elevernes Værelser — de har hver sit — er hans lille Fæstning. Han holder det i god Orden, møblerer det selv og kan give det den Karakter, der stemmer med hans Smag. Det eneste Møbel, der hører til Værelset, er Sengen, der om Dagen slaas op i en Ramme, saa at den kommer til at ligne et Skab.

En af Drengene i Bygningen er *headboy*. Det skal helst være en af de ældste, og ham har de andre at lystre, ligesom han skal paase, at alt er i Orden, og at der føres et sømmeligt Sprog. Han

Music school.

har til en vis Grad Strafferet over sine Kammerater, som selv vælger ham for en *term*¹⁾ ad Gangen.

Læreren gaar kun yderst sjældent ind i Drengenes Afdeling og slet ikke for at inspicere, da noget saadant vilde blive opfattet som Spioneri.

Enhver Besked gaar til Drengene gennem *headboy*, og den Omstændighed, at man gaar ud fra den Forudsætning, at Børnene vil

¹⁾ Det engelske Skoleaar deles i to Halvparter eller *terms*. Den ene fra Sommerferie til Jul, den anden fra Jul til Sommerferie. Oprykning i næste Klasse finder ofte Sted efter en enkelt *term*.

opføre sig som gentlemen, bevirker, at der næsten altid er en mønsterværdig Ro i deres Afdeling. Jeg fik det Indtryk, ikke blot angaaende dette Punkt, men ogsaa ellers, at den Tillid, der vises Drengene, virker i høj Grad gavnligt. Den stadige Inspektion og Kontrollering, vi er saa tilbøjelige til at falde hen i, skaber ofte kun Uro ved at skærpe Modstanden hos Karakterer med Oppositionslyst. Derimod tilfredsstiller den strenge Adskilthed mellem Bestyrer og Elever aldeles ikke den Fordring, vi absolut maa stille med Hensyn til, at Kostskolen foruden at være Skole tillige skal være Barnets Hjem. I den engelske Skole bliver Drengens Værelse hans Hjem, men der kan — alt udmærket Venskab til Trods — blive mange lange Ensomhedstimer, der for bløde Karakterer kan være yderst pinlige og for svage Karakterer i Overgangsalderen fuldt saa farlige som at bo flere sammen paa Værelse.

I de store Huse former Livet sig noget anderledes. Her maa de smaa Drengene udføre Tjenesten for de store, være *fag*, som man kalder det. Det hævdes bestemt, at dette System ikke giver Anledning til Tyranni, og det er jo muligt; men den hele Indretning har man ondt ved at synes om. Maaske dette Ubehag vilde tabe sig noget, hvis man rigtig kunde trænge ind i Sagen; men de Udtryk, der bruges, og det hele Forhold er i den Grad gennemtrængt med Skole- og Drengeslang, der er saa godt som uforstaaeligt for en fremmed, at det er vanskeligt at trænge til Bunds deri. Den Omstændighed, at jeg selv boede i et af de smaa Huse, bevirkede, at jeg kun har min Viden gennem mundtlig Meddelelse, og en saadan Ejendommelighed skal helst ses paa nært Hold.

Saavidt jeg kunde forstaa, er det kun Eleverne i den øverste Klasse, der har *fag*, og denne Tjeneste gaar paa Omgang mellem de mindre. De har at bringe *breakfast* op paa Værelset til *VI form*, tænde hans Ild op i Kaminen, gaa *Ærinder* og lægge hans Seng ned om Aftenen. *Fag*'en tilkaldes ved et højlydt *bo-o-o-oy*, og viser det sig, at han kun udfører sin Tjeneste daarligt, maa han fungere en Uge til.

Det daglige Liv foregaar under stor Ensformighed og Regelmæssighed, og da Skoletiden er delt, er Børnene optagne fra Morgen til Aften. Undervisningen begynder den største Del af Aaret ret tidligt, idet Drengene efter en Kop The stiller til den første Time

Kl. 7^{1/2}. Efter den falder *breakfast* Kl. 8^{1/4}, og det er som altid et kraftigt Maaltid med Havregrød, Æg, The og Marmelade.

Kl. 9 begynder Undervisningen igen og gaar til Kl. 12^{1/2} eller 1, hvorefter der serveres *dinner (lunch)*. Den bestaar af en Kødret og bagefter Frugtpie eller lignende. Ved disse Maaltider er Læreren og hans Frue til Stede. Kl. 2^{1/2} stiller alle til Fodbold, der spilles, hvordan saa Vejret er, til Kl. 3^{1/2}. Det gælder nu at være færdig i en Fart med Styrtebad og Omklædning, for Kl. 4 er der The, og Kl. 4^{1/2} à 5 maa Drengene atter være i Skole. Kl. 7 à 7^{1/2} standser Undervisningen, og Drengene spiser *supper*, hvor *headboy* præsidierer. Indtil Kl. 9 forbereder de sig til næste Dag, maa aflægge Besøg hos hinanden osv., men Kl. 10 præcis slukkes Lyset.

Hver Dag indledes med en ganske kort Andagt, og Kl. 9 om Aftenen slutter Dagen med en lidt længere Aftenandagt, hvor der læses et Stykke af Bibelen højt og bedes en temmelig lang Bøn. Salmesang bruges øjensynlig ikke; thi paa ingen af de Skoler, jeg besøgte, blev der sunget. I Samklang med disse Gudstjenester begynder og slutter hvert Maaltid med en kort Bordbøn.

Man vilde af den ovenanførte Daginddeling faa det Indtryk, at Drengene maatte sløves i denne tunge Regelbundethed, der kun er Arbejde, Arbejde og aldrig fri. Saa galt er det nu ikke, idet *half-holidays* kommer som sikre og forfriskende Mellemrum i Ugens Løb; men de er ogsaa en saa meget større Nødvendighed, som Søndagen ikke for de engelske Børn er den Fridag, det er for vore. I en Mængde Skoler medfører Søndagen 2 (maaske 3) lange Gudstjenester, men selv uden dem tillader den strenge engelske Opfattelse af Søndagen som Hviledag ikke megen Adspredelse.

Selve Undervisningen tilfredsstillende ikke de Fordringer, vi stiller. Jeg overværede Undervisningen i de fleste Fag og fik det Indtryk, at der ikke fra Skolens Side stilles store Fordringer.

At ogsaa Forældrene ofte opfatter Skolen mere som det Sted, hvor Drengene kan finde almindelig Udvikling og Dannelse, end som rent kundskabsmeddelende, illustreres ganske godt af en Ytring, en Fader havde fremført overfor en Lærer ved Harrow. Han kom for at faa sin Søn indmeldt og udtalte da bl. a., at det gjorde ikke saa meget, om Sønnen ikke lærte saa meget Græsk og Latin, „men

kan De faa en rigtig flink Kricketspiller ud af ham, saa vil vi være meget glade.“

Hovedvægten lægges paa de gamle Sprog, Græsk og Latin. Morsomt lyder det at høre Latin læst op paa Engelsk (med engelsk Udtale af Lydene); havde man ikke Bogen, vilde det være aldeles uforstaaeligt. Hvad der mest imponerede mig, var Drengenes udmærkede Kundskaber i realia; man mærkede, at der lagdes fuldt saa megen Vægt paa den kulturhistoriske Side som paa Grammatikken. I vore Dage findes der ogsaa en Retning for moderne Sprog; men medens der her, saalidt som paa de andre Skoler, hvor jeg fulgte Undervisningen, lægges videre Vægt paa Tysk — i en Skole paa c. 80 Dreng læste kun 4 — fire — Dreng Tysk —, saa dyrkes Fransk ivrigt med stort Timetal fra de yngre Aar og næsten altid med indfødte Lærere. Jeg vil ikke paastaa, at Resultatet svarede til Anstrengelserne. De engelske Drenges Taleorganer synes forgæves at kæmpe for at tilegne sig de franske Lyd.

Hver Lærer har sit Klasseværelse, hvor han underviser, og hvor han opholder sig. Her søger Drengene hen, og naar Lektionen, som varer 45 Min., er endt, benyttes det næste Kvarter til at begive sig til den Bygning, hvor den følgende Time gives.

Det morsomst udstyrede Klasseværelse var den franske Lærers. Han havde behængt Væggene med et Utal af franske Plakater eller med Opslag indeholdende almindelige dagligdags Talemaader. Endvidere var der fremlagt en Mængde franske illustrerede Blade, som saa ud til at blive stærkt læste, ligesom der i Klassen var et ganske righoldigt Bibliotek med nyere fransk Litteratur.

Som i alle engelske Skoler lægges der overmaade stærk Vægt paa Sporten, Læseren vil allerede have faaet et Indtryk deraf gennem den ovenanførte Ytring af en Fader ved Indmeldelsen af hans Søn. Naturligvis drives det nationale Kricketspil ivrigst, men da det kun spilles i Foraarshalvaaret, fik jeg ikke Lejlighed til at se det. Ved Siden af Kricket drives Fodbold hele Aaret, og Eleverne er tvungne til at deltage i Spillet de 5 Gange om Ugen. Da Skolegangen jo er delt, falder Spilletiden midt paa Dagen. Der føres aldeles ingen Inspektion med Spillet udover, at en af de større paa hvert Hold fører Kontrol, og alle maa lystre ham — og gør det ogsaa. Der spilles til daglig Brug husvis, men med regelmæssige

Mellemrum afholdes der Kampe mellem Husene indbyrdes, og alle arbejder med det Maal for Øje at komme til at høre til Kampholdet (*The Eleven*), som altsaa repræsenterer Skolen ved Kampe med andre Skoler. Som Udmærkelsestegn bærer de en broget Fez med en lang Kvast. Den Fez bæres naturligvis kun til deres Sportsdragt, men ogsaa udenfor Sportspladsen er de let kendelige paa, at det er dem tilladt at bære Straahat af en noget mørkere Farve end de andres, at det er dem tilladt at gaa f. Eks. med Blomst i Knaphullet og bære kulørt Vest, hvilket ikke er tilladt de andre, der strengt maa holde sig til de graa Benklæder, den sorte Vest og den lommeløse stumpe Jakke.

Sportskampene afholdes almindeligvis paa *halfholidays*. Paa Harrow er der 3 om Ugen, — medens deres Antal ellers er noget vekslende paa de forskellige Skoler, — og Undervisningen er indskrænket til Formiddagstimerne, medens Eftermiddagen er fri. Paa disse Halvfridage, hvor enhver kan beskæftige sig med, hvad han har Lyst til, holdes der en Art Inspektion under ganske imponerende Former. Det er en Slags Mønstring (*bill*), om Sommeren 2 Gange, om Vinteren 1 Gang og paa hele Fridage 3 Gange. Den foregaar paa Terrassen foran *old schools*. Her møder alle Drengene, stiller sig op klassevis og passerer i ret rask Tempo forbi den Lærer, der fungerer, og som staar paa Trappen med en lang Liste med Elevernes Navne. Disse læses op, og Eleven svarer med et „here, sir!“, idet han som altid hilser med at føre to Fingre til Hatteskyggen. De fraværendes Navne mærkes af, og ved Forespørgsel hos *house-master* faar man Oplysning om Grunden til Udeblivelsen. Kommer nogen for sent, eller vil han tiltage sig en Plads i Rækken, som ikke tilkommer ham, straffes han med Tabet af sin Fridag og maa udføre et eller andet Ekstraarbejde. Det kan ikke nægtes, at det er et baade interessant og imponerende Syn at se denne prægtige Samling af unge Mennesker, og først ved saaledes at se alle Eleverne samlede, faar man rigtig en Forestilling om Skolens Størrelse.

Ogsaa Aarsafslutningen, der afholdes i *speech-room*, maa være imponerende, naar Forældre og Slægtninge samler sig om Drengene. Ved denne Højtidelighed uddeles tillige de Præmier og Prisbelønninger, som Velyndere af Skolen i Tidernes Løb har stiftet.

Som naturligt er, knyttes der ved disse Ungdomsaars Samliv

Venskaber, som varer langt udover Studentertiden, ja Livet ud. Ved de store Universiteter slutter de gamle Elever fra samme Skole sig ganske naturligt til hinanden. Ja, om det saa er den fælles Interesse for Sporten, saa kan den gennem Aarene danne Tilknytningspunkter, idet ikke sjældent aldrende Mænd, der i Ungdommen hørte til samme berømte Høld, mødes for at øve Idrætten fra de unge Dage.

At paa den anden Side den stærke Tradition og de hævdvundne Former i mangt og meget kan give Skolen Præget af Stillestaaen, skal ingenlunde benægtes. Dog er det samtidig værd at lægge Mærke til, at Skolen har maattet gøre adskillige Indrømmelser overfor Tidens Fordringer; der findes saaledes en Række udmærket indrettede Sløjdsale, hvor Eleverne efter deres Lyst kan deltage i Sløjden, og ogsaa Gymnastik har man begyndt at drive i de senere Aar. I Eaton bevilgedes Pengene til Opførelsen af den første Gymnastiksal dog først 1907. Der er da for Lærerne paa Harrow heller ingen Tvivl om, at de gamle, store Skoler lidt efter lidt maa rette sig efter Tidens Krav, og at de klassiske Sprog som Hoveddannelsesmiddel i Tidens Løb maa indrømme de moderne Sprog og Naturvidenskaberne den Plads, der tilkommer dem.

Naturligvis er det umuligt ved et Ophold paa 8 Dage at faa et fuldstændigt Indblik i Livets forskellige Former ved en af de store engelske Kostskoler; men den, der selv nærer en dyb og inderlig Interesse for den særlige Form for Opdragelse, der meddeles gennem Kostskolen, faar alligevel hurtigt en stærk Følelse af, hvad det er, der skaber Englænderens Kærlighed til hans gamle Skole og bevirker, at han hele Livet igennem føler sig knyttet til den som hans andet Hjem.

A. KROGH.

SKOLEEFTERRETNINGER

NÆRUM KOSTSKOLE begyndte sin Virksomhed den 3. September 1907. Bygningen, som skulde have været færdig nogle faa Dage ind i August Maaned, blev paa Grund af Snedkerlock-out'en først afleveret i Slutningen af August, saaledes at Indflytning kunde ske den 24. August, og Bygningen faa sin første Indvielse som Skole og Hjem den 3. September. Sognepræsten, Hr. Pastor Jensen, Søllerød, og de indmeldte Elevers Forældre samledes med Lærere og Elever i Skolens Hjemlokaler. Efter at Salmen „Altid frejdig“ var sunget, holdt den ene af Bestyrerne, Thornberg, nedenstaaende Tale, og efter at dernæst Salmen „Dejlig er Jorden“ var afsunget, udtalte Hr. Pastor Jensen sin og Egnens Glæde over den nye Skole og ønskede den god Fremgang i sit Arbejde. Derefter besaa man Skolens Lokaler, og den regelmæssige Skolegang begyndte Dagen efter, Onsdag d. 4. September.

Mine kære Børn!

Dette er den allerførste Gang, vi mødes her i denne Bygning, og jeg vil da først og fremmest ønske Jer rigtig hjertelig velkommen. Det er en ny Skole, der begynder sin Virksomhed her, og foruden at være Skole skal den være Hjem for en Del af sine Elever. Derved bliver Arbejdet noget forskelligt fra almindelige Skolers, men alt stiler henimod det Maal, som er fælles for alle Skoler og for alt Arbejde her i Livet, nemlig at faa

det størst mulige Udbytte af vort fælles Arbejde, baade i Retning af Kundskaber for Skolen og for Livet.

Og naar vi taler om Udbytte af vort Arbejde, da vil jeg nævne Jer to Ting, som er uundgaaelig nødvendige for at faa et godt Udbytte af sit Arbejde her i Verden, og det er to Ting, som jeg absolut vil fordre af Jer, — nemlig Ærlighed og Flid.

I vil kunne forstaa, at disse Ting fordres af os. Siger vi ikke Sandheden, er vort Ord ikke ærligt, da tror de Mennesker os ikke, som vi lever iblandt, og det kan I vist tænke Jer, hvordan man maa være til Mode, naar Mennesker ikke tror en; men det kan de jo ikke gøre, naar de Gang efter Gang mærker, at vort Ord ikke er ærligt og sandt.

Altsaa, sande maa vi være i alt, stort og smaat, og vi Mennesker maa vænne os til det og øve os i det, lige fra vi er Børn. Kun da kan man være rigtig glad, naar man i alt siger Sandheden.

Vi kan jo tænke os, at det kan være svært at sige Sandheden i nogle Tilfælde. Har vi gjort noget, der ikke er rigtigt, da kan det være svært at gaa til Fa'er og Mo'er, til vor Lærer, eller hvem det nu er, og sige: jeg har gjort det og det, det var ikke med Vilje, og jeg er ked af det, eller i andre Tilfælde: jeg har gjort det og det, jeg handlede i Kaadhed og Ubetænksomhed.

Det kan være svært, men I har vist alligevel alle prøvet, at det er meget rarere selv at gaa og fortælle rigtig, som det hang sammen, fremfor at gaa i stadig Angst for, at det alligevel vilde blive opdaget, — og saa faa sin Straf baade for at have gjort det og for at fortie det, eller, hvad der er det forfærdeligste af alt, at have løjet sig fra det.

Har man gjort noget saa galt, at det fortjener Straf, ja, saa tager man sin Straf, og saa har man sin Samvittighed fri og ren igen, kan man være glad igen. I kan forstaa, at det som Børn er det bedste at være ærlige og sande, og naar man bliver voksen, er det endnu mere vigtigt, at Mennesker tror en; uden det kan man ikke leve een glad Time.

Og det andet Punkt, Fliden, er ogsaa fuldstændig nødvendigt.

Evnerne kan vi ikke give os selv eller tage selv, — hvor de slipper, kan man ikke forlange mere.

Men vore Evner rækker meget længere, naar man vil, end naar man ikke vil. Har man noget meget svært for, som man ikke har forstaaet i Skoletimerne, og som man skal kunne og vide næste Dag, ja, saa tager man fat og læser og tænker over det, og har man fulgt godt med i Timen, da vil man altid kunne knække Nødden. Det er Fliden, det kommer an paa.

Er man rigtig flittig, da lærer man sine Sager meget hurtigere og bedre, og saa kan man med rolig Samvittighed lege og gøre alt andet, naar man kan sige til sig selv: jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnet. Paa den Maade kommer man fremad, og kun naar man gaar fremad, er man glad.

Dette gælder baade Voksne og Børn; men kun naar man som Barn har vænnet sig til at gøre sit bedste, gøre alt hvad man kan, kun da kan man som Voksen fortsætte med det. Det er Vanen, der gør det, Vanen baade at være ærlige og flittige.

Og disse to Ting, har vi altsaa nu set, gør, at vi kan være glade og fornøjede som Børn, rigtig glade og trygge, og ogsaa, at vi bliver dygtige og ansete Mennesker som Voksne.

Kan I saa forstaa vort stolte Motto, som staar i Guldskrift uden paa dette Hus: „Glad Barndom — dygtig Manddom“. At blive et dygtigt Menneske, naar man bliver stor, ønsker I, og har vi alle ønsket som Børn; men de to vigtigste Ting for at blive det, er disse to Egenskaber, jeg har nævnt: Ærlighed og Flid. Og de maa udvikles, mens man er Barn, man maa blive vant til det; men er man vant til det og stræber efter stadig at blive mere og mere fast deri, da kan man som Barn være glad og fornøjet.

Jeg ønsker Jer da, at I maa blive dygtige Mennesker, naar I bliver voksne, og jeg, og vi her, vi skal stræbe, det lover jeg Jer, at hjælpe Jer til, at Jer Barndom kan blive glad og lykkelig. Men saa maa I ogsaa love mig at stræbe efter at opnaa disse

Egenskaber, altid at være ærlige og flittige, aldrig at være bange for at komme og sige det, naar der er noget galt paa Færde.

Saa skal I se, at det hele gaar godt, at I vil være glade og tilfredse, — men jeg gentager det, jeg forlanger det af jer, disse to Ting.

Jeg er sikker paa, at jeg i denne Fordring har Forældrene med mig, og maa jeg ikke med det samme takke de tilstedeværende Forældre for den Tillid, De viser os ved at betro os Deres Børn. Jeg haaber og ønsker, at det skal blive til gensidig Tilfredshed, og nu har De jo i alt Fald hørt, hvad der skal være Grundtrækkene i den Opdragelse og Uddannelse, vi gerne vilde give de os betroede Børn. Særlig vil jeg gerne forsikre de Forældre, som helt og holdent overlader deres Børn til os, som Kostgængere, om, at vor Stræben, min Hustrus og min egen, min Medbestyrers og mine Hjælperes Stræben, altid og uafbrudt vil være rettet mod at vejlede Børnene til alt, hvad der er værdifuldt og godt, at arbejde og plante i den unge Jord, værne om de spæde Spirer og, maaske med størst Varsomhed, luge iblandt dem: ved Bortlugen af Ukrudt rykker man nemt noget godt op ogsaa, og det er uheldigt; i bedste Fald kan Jorden blive for løs om de gode Planter, saa at Tørke og Kulde kan ødelægge dem. Man maa da mange Gange hellere lade Ukrudtet staa og ved rationel og forstaaende Behandling af de gode Anlæg søge at kvæle det Ukrudt, der staaar ved Siden af. En Urtegaardsmands Hverv er vanskeligt, ligesom det er besværligt mange Gange, man maa stadig se til sine Planter og kærligt og forstaaende tage sig af dem; men den vanskeligste Urtegaard er Menneskesjælen, Barnesjælen, den kan give større Skuffelser og Sorger end den rigtige Have, men saa ogsaa paa den anden Side langt rigere og glædeligere Frugter. Jeg ved, at alle de tilstedeværende ønsker os saa mange og rige Frugter som vel muligt og saa faa Skuffelser som muligt, og vi andre haaber, at vi ved Guds Hiælp maa faa Lykke til at gøre noget godt mod dem, vi overtager Omsorgen for. Vore Evners Begrænsning ser vi fuldt vel, men

vi venter ogsaa og haaber paa den Regn og Velsignelse fra oven, som alene faar Havens Urter til at gro.

Og til Jer Børn, som nu herefter skal bo hos os, vil jeg sige et velment „Velkommen til vort Hjem“ fra min Hustru og mig. Det er vort Hjem, og det skal blive Eders Hjem; jeg haaber, at vi skal komme hinanden saa nær, at I er glade ved dette Jert Hjem, og at I vil komme til at betragte os som Eders trofaste Hjælpere og Raadgivere, hos hvem I altid, baade saa længe I er her hos os, og ogsaa efter den Tid, naar I har forladt os for at komme ud i Verden og prøve Eders egne Vinger, altid vil kunne faa Støtte og Raad. Jeg tror, I kommer hertil med Glæde og Tillid, og vi haaber, at vort Motto maa komme til at passe paa hver eneste af Jer: glad Barndom giver dygtig Manddom.

Før vi dernæst gaar over til at begynde vor daglige Gerning, vilde jeg ogsaa gerne ønske Velkommen de Lærere, der har lovet at hjælpe os. Jeg haaber, at vi vil kunne arbejde sammen med Forstaaelse og Imødekommenhed fra begge Sider, og at vi altid vil finde hinanden i Interesse for og Tanken paa vore Elever. Det er min Hustrus og mit Haab og Ønske, at De vil betragte vort Hjem som Deres, et Hjem, hvor man lever frit og naturligt sammen og kun er bundet af det naturlige, menneskelige Hensyn til hinanden, men hvor al tom Konveniens er forsvunden.

Til Dem alle, til Børn, Lærere og Forældre, siger Nærum Kostskole gennem min Hustru, min Medbestyrer, Hr. Krogh, og mig et hjerteligt Velkommen og Tak, fordi De kom.

SKOLEN er planlagt som en fuldstændig højere Almenskole, der altsaa vil føre Eleverne op gennem Forberedelsesskolen og Mellemskolen til Realeksamen og Studentereksamen.

Den nuværende Bygning indeholder Klasseværelser og Beboelse for Bestyrere og Elever. Den nye Gymnastiksal vil staa færdig til Brug i Løbet af Eftersommeren, og som det næste Skridt vil komme den egentlige Skolebygning, hvorefter ogsaa hele Stueetagen i den nuværende Bygning vil blive indrettet til Elevværelser og en Lærerlejlighed.

Skolen optager Drengene som Kostgængere fra deres 9. Aar og som skolesøgende Drengene og Piger fra deres skolepligtige Alder.

Skolen begyndte med 5 Kostgængere, og i Aarets Løb er 1 tilkommet, saaledes at den nu tæller 6 Kostgængere, nemlig:

Einar Petersen, Søn af Slagtermester P., Næstved.

Knud Løw, Søn af Fabrikant L., Charlottenlund.

Ove Sehestedt Juul, Søn af Hofjægermester S. J., Ravnholt.

Poul Clausen, Søn af Grosserer Cl., Rungsted.

Axel Rohde, Søn af afd. Købmand R., Sjanghai.

Allan Christensen, Søn af Grosserer Chr., København.

Kostskolernes Berettigelse er Evnen til at give Børnene en fuldt ud rationel Opdragelse, men de vil paa andre Omraader aldrig naa helt at erstatte Hjemmet. Det vil da være Maalet, at

Barnet saa lidt som muligt maa savne sit eget Hjem, og Bestræbelserne skal derfor gaa ud paa at gøre Samlivet mellem Børn og Voksne saa inderligt som muligt, samtidig med, at det rolige daglige Arbejdsliv skal sætte Spor i Barnets Udvikling.

Det er en Selvfølge, at der paa en Skole, hvor mange Børn bor sammen, til Stadighed maa føres et effektivt Tilsyn med, at ikke daarlig Tone indsniger sig, eller slet Eksempel virker nedbrydende. Paa den anden Side maa, for at ikke specielle Anlæg og Evner skal blive kvalte eller forkrøblede, naturligvis dette Tilsyn ikke virke trykkende paa Børnenes Trang til Selvvirk-somhed, og for de ældre Klassers Vedkommende maa det efterhaanden omformes saaledes, at Barnets Tillid til sig selv og dets Ansvarsfølelse udvikles, og det derved gøres skikket til senere at staa paa egne Ben.

Overhovedet vil det være Opgaven at udvikle Tillidsforholdet mellem Lærer og Elev saa stærkt som muligt for at skabe de naturligste og hjemligste Omgangsformer.

Da Mellemskoleloven søger at indskrænke Barnets Hjemmearbejde saa meget som muligt, bliver der derved større Rum for Fritid, og det maa da være Kostskolens Opgave at finde den for Barnet bedste og mest udviklende Maade at anvende den paa.

En Del af denne Fritid bør naturligvis tilbringes i fri Luft og helst med Sport og Leg. Desuden er Haven, og da særlig Skolehaven med sine mindre Afdelinger for de enkelte, særlig interesserede Børn indtraadt som Led i Fritidens Anvendelse, ligesom Sløjden, ved Siden af at være Skolefag, har afgivet en kærkommen Adspredelse i de lange Vinteraftener og paa regnfulde Dage.

Endvidere maa det bemærkes, at der udover det direkte Hjemmearbejde til Skoletimerne i den nye Lov kræves Læsning af forskellig Art, og dertil maa Skolen ogsaa skaffe Tiden ved at gøre Fritiden saa rummelig, at Barnet kan vælge, hvad Tid det vil anvende til Leg og til Læsning.

Et Punkt, der har stor pædagogisk Betydning, er desuden

den ethvert Barn iboende Lyst til Naturiagttagelse og Samlen. Ved at hjælpe og vejlede Børnene paa smaa Udflugter i Omegnen, vil Skolen kunne faa mangt et Barn til at anlægge en lille Samling af en eller anden Art, som ved Ordning og Pasning i de lange Vinteraftener kan skaffe en fornøjelig og nyttig Beskæftigelse. Det maa da ogsaa være noget, som Skolen bør skaffe Tid til, ligesom den maa opmuntre og retlede denne Interesse.

Dagen er jo i øvrigt, som den maa være paa en Kostskole, inddelt i faste Former, saaledes at det daglige Skema ser saaledes ud:

Kl. 7 (om Sommeren Kl. 6 $\frac{1}{2}$) vækkes der.

Kl. 7³⁵ (om Sommeren Kl. 7) Morgenmaaltid.

Kl. 8—10⁴⁰ Skoletimer.

Kl. 10⁴⁰—11⁰⁵ Frokostfrikvarter.

Kl. 11⁰⁵—2³⁵ Skoletimer.

Kl. 2⁴⁵ Middag.

Kl. 5³⁰ drikkes Kakao.

Kl. 5⁴⁵ begynder Lektielæsningen.

Kl. 8 Aftensmad.

Kl. 9—9 $\frac{1}{2}$ gaas der i Seng.

Timerne er Lektioner paa 45 Minutter og med fulde 10 Minutters Frikvarter mellem dem alle.

Dette faste Skema bliver kun forrykket ved særlige Lejligheder, dog regelmæssig hver Onsdag, paa hvilken Dag Skolen holder op Kl. 11⁵⁰. I det almindelige Frokostfrikvarter kan Kostgængerne da, hvis de ønsker det, faa et Par Stykker Smørrebrød, og Kl. 12 spises der til Middag, saaledes at hele den lange Eftermiddag bliver disponibel til længere Udflugter og større Foretagender. Vi har bl. a. benyttet denne ugentlige halve Fridag til forskellige samlede Udflugter: til Lyngby Musæum, paa Cykle til Zoologisk Have, Besøg paa Ørholm Papirfabrik o. s. v.

Hvad i øvrigt denne halve Fridag angaar og Værdien af den i Skolens Liv, er vor Erfaring endnu for ringe til, at vi tør udtale os derom. Kun saa meget vil vi i Aar sige, at Spor af

Ulemper har vi aldeles ikke opdaget ved den, og at alle, baade Hjemmene, Skolen og Eleverne, har erklæret sig særdeles tilfredse med den. Al pædagogisk Værdsættelse af den vil vi derimod opsætte, til vi har høstet endnu et Aars Erfaring paa det Omraade.

Paa et Punkt til vil vi i Aar nøjes med at fremhæve Hjem og Skoles Tilfredshed, men undlade en pædagogisk Vurdering, nemlig angaaende Karaktergivningen. De daglige Karakterer er opgivne og erstattede af et maanedligt Vidnesbyrd. En stor Oktavbog har paa hver Dobbeltside alle Fagene opførte, og ud for hvert enkelt Fag er der da Plads til en kort, en-, to- eller treliniet Bemærkning om vedkommende Elev i dette Fag, og ved Foden af Siden gives saa som Resumé Skolens Syn paa Eleven paa Grundlag af de ovenstaaende Bedømmelser. Nogen som helst Gêne af at have forladt de daglige Karakterer har Skolen ikke mærket, og med den valgte Form for Vidnesbyrd har vi hidtil været særdeles tilfredse, men yderligere Udtalelser tør vi først fremkomme med efter længere Tids Erfaring.

Foruden Kostgængere modtager Skolen ogsaa skolesøgende Elever fra Egnen. Vi begyndte med 7 skolesøgende, og i Aarets Løb er flere tilkomne, saaledes at Skolen nu i Maj Maaned tæller 16 Elever. Skolen er glad ved, at disse skolesøgende adskillige Gange har deltaget i Kostgængernes Foretagender Onsdag Eftermiddag.

TANKER OM UNDERVISNING I DEN KRISTNE RELIGION I SKOLEN.

DER staar Kamp og Vaabengny om Skolen i vor Tid; det er ikke at undres over; thi Skolens Ordning er et fælles Anliggende for det hele Samfund; i Skolen har alle et Lands Borgere ligesom Lod og Andel; i den skal de unge oplæres og dygtiggøres, saa de senere kan blive gode og nyttige Samfundsborgere og tage de Livsopgaver op, Samfundet stiller til dem. Skolen bliver saaledes en Forgaard til Livet; men den skal ikke blot, naar den da skal løse sin Opgave paa en tilfredsstillende Maade, være en Kundskabsanstalt, den skal ogsaa være livsmeddelende, d. v. s. aabne Ungdommens Øjne for det i Sandhed værdifulde og skønne, saa den kan komme til at leve et sundt og ædelt Menneskeliv. Det er derfor at stor Betydning, hvilken Aand der er den raadende i Skolen, og hvilken Paavirkning de unge er udsatte for i den; men hvilken Aand en Skole skal være gennemtrængt af, vil, nærmere beset, være afhængig af, hvilken Livsanskuelse man bekender sig til; man vil derfor snart se, at Principperne for Skolens Ledelse og Ordning deler sig efter Livsanskuelser. Deraf Striden! Thi i vore Dage staar vel skarpere end nogensinde før Livsanskuelse mod Livsanskuelse; det er maaske godt. Magelighed og blide Kaar har ofte haft Stagnation til Følge for det aandelige Liv. I Kampen trækkes Skillelinjerne skarpere op end ellers, man finder hurtigere den Plads, hvorfra man selv vil stride og gøre Udfald; kun gælder det om, at ikke Kampen føres med Hadets, men med den overbevisningstro Sandheds og Ærligheds Vaaben.

„*De omnibus dubitandum*“ : om alt skal man tvivle, er jo en gammelkendt Sætning i den filosofiske Debat, en Sætning, der synes at have en mærkelig Evne til at gøre sig gældende paa, snart sagt, alle Livets Omraader; den er da ogsaa bleven Kælebarn i adskillige Kredse i vort Folk; alt skal i vor kritiksyge Tid gøres til Genstand for Tvivl; dermed være ikke sagt, at de Herrer Kritikere og Tvivlere har en tilsvarende Evne til at kunne bygge op og sætte noget nyt og bedre i Stedet for det, der brydes ned. Snart er det Tilsynet med Skolen, der skal omkalfatres, snart er det Religionsundervisningen, der bør afskaffes som stridende mod al sund og naturlig Udvikling. Tilsynet med Skolen vil vi ikke gøre til Genstand for vore Betragtninger i denne Sammenhæng, men derimod holde os til Religionsundervisningen : Undervisningen i den kristne Tro.

Fra den saakaldte „Humanismes“ Standpunkt bebrejder man ofte os Kristne, at vi er kulturfjendtlige. Hvad mærkeligt er der da i, om man fra den Side søger at faa Undervisningen i den kristne Religion fjærnet, der jo efter deres Formening bidrager til at forkvakle Barnets og den unges naturlige Udvikling! At man ogsaa hos alvorlige kristne Mennesker — ganske vist ud fra helt andre Forudsætninger — kan ønske at faa Religionsundervisningen ud af Skolen, er mere ufatteligt.

Er da Kristendommen i sig selv, og derfor ogsaa Undervisningen i den, hæmmende for Skolens Kulturudvikling? Ja, hvis man ved Kultur forstaar Lovløshed i alle mulige Forhold, Individets ubetingede Ret til at lade og gøre, som det vil, dets Emancipation fra alle guddommelige og sædelige Love, ja, saa vedkender Kristendommen sig ikke en saadan Kultur; men hvis man ved Kultur og Dannelse forstaar Personlighedens Gennemtrængthed af den religiøse og sædelige Idé, en Bearbejdelse af det legemlige og materielle i den menneskelige Natur, saa at „Selv’et“ og „Jeg’et“ i Kraft af den i Menneskets aandslegemlige Væsen iboende guddommelige Intelligens mere og mere kan skride frem i Personlighed og Karakter, saa Resultatet kan blive en Stræben efter Kærlighed til Gud og til Næsten og en deraf følgende Selvbeherskelse og Selvopofrelse, saa indeholder Kristendommen og Undervisningen i dens Tro Motiver nok, der kan være af stor Værdi baade for Skole og Samfund. Er da Undervisningen i Religion mulig, og kan den hævde sin Plads ved Siden af de andre

Fag? Ja! Religionsundervisningen er jo noget for sig, mere end almindelige Skolefag som Geografi og Matematik; men man kan godt undervise Børn i den kristne Religion uden at tilsidesætte de pædagogiske Grundsætninger. I et Fag som Religion kommer det i allerhøjeste Grad an paa den enkelte Lærers Personlighed og hele aandelige Myndighed; meget er ofte ødelagt og forkludret for Mennesker gennem umulige og udelige, for ikke at sige vantro Religionslærere; hertil kommer saa, at Undervisningen i dette Fag bliver noget, der ligesom kommer i nederste Række, noget, man kan interessere sig for eller negligere, ganske efter Forgodtbefindende. Dermed skal sandelig ikke være sagt, at alt skulde gaa saa glat og lige til for den alvorlige og kristelige Lærer i Religion, der er sig sit Ansvar og sin Opgave bevidst; han har ofte mange og store Vanskeligheder at overvinde, da han mængden en Gang faar med Børn at gøre, der kommer fra aldeles ligegyldige og irreligiøse Hjem; men for at Religionsundervisningen skal bære gode Frugter, maa der her, som ellers, finde et virksomt Samarbejde Sted mellem Skole og Hjem.

Undervisningen maa, navnlig i sit første Stadium, tillæmpes efter enhvers aandelige Standpunkt og Faaetevne; den skal paa eengang være baade af kundskabs- og livsmeddelende Art. Ensighededen maa undgaas; lægges der udelukkende Vægt paa det første, vil alt blive tørt, kedsommeligt og sønderdræbende for alt Liv i religiøs Henseende hos Barnet; er det sidste Tilfældet, bliver Resultatet let, at det hele flyder ud i sentimentale Følelser og Stemninger. Barnet maa forstaa, at man selv er levende interesseret, er personlig greben af det, man fortæller det. Stoffet skal lægges til Rette, saa der bliver Plan og Methode i Arbejdet, der skal gaa livligt for sig i god Betydning, og Interessen skal gennem Samtaler, Spørgsmaal og Svar holdes vaagen. Børnene skal gennem Lærerens Undervisning have en levende Fornemmelse af det kristne Livs Betydning under alle Forhold i Livet. Kristendommen skal ikke staa for dem som noget køligt og fjærnt, der ikke har noget med det virkelige Liv at skaffe, noget, man kun giver sig af med engang imellem om Søndagen og ved enkelte højtidelige Lejligheder; man skal lære sine Elever at forstaa, at Kristus har Ærinde til ethvert Menneske i enhver Livsstilling, hvem han end er, og hvad han end er, lære dem at forstaa, at man godt kan være en alvorlig Kristen og dog være

„første Mand“ paa Sportspladsen, at man kan være et frimodigt og glad Menneske, oplagt til Gammen og Spøg, og dog leve et rent og sædeligt Ungdomsliv, at man ikke behøver at være Hængehoved og gaa med Bededagsansigt for at have noget med Gud at gøre, at Kristendommen kan og skal gøre vore Glæder renere, kan hjælpe os til at faa Kraft til at bære Livets Sorger og Lidelser med et taalmodigt Sind, at den formaar at indgive det Menneske, der hengiver sig til den, ophøjede Tanker og Følelser og derigennem faa andre Idealer at leve og arbejde for end det at spise og drikke, at Kristendommen er en Sindets og Sjælens Løftelse midt i en urolig og hvileløs Verden, hvor alt er underlagt Forvandlingens og Forandringsens Lov, at Kristendommen kan godtgøre sin praktiske Sandhed baade for den, der arbejder med Haanden og Aanden.

Undervisningen skal være anskuelig og ikke gøres abstrakt; det bibelske Stof skal illustreres med Træk, hentede fra det daglige Liv. Bibelhistorien maa benyttes godt. Efterhaanden som Undervisningen skrider frem, meddeles lidt efter lidt de kristne Trossandheder, idet det maa fremhæves, at Kristendommen er noget bestemt for sig og afgrænser sig tydeligt og klart fra andre Livsanskuelser og Religionsformer. Kristendommen hviler paa historiske Kendsgerninger; den har indføjet sig som Led i Verdensudviklingen med sin særegne Mission og Opgave: at vise Mennesket Vej til den sande Gud; thi det forholder sig, som Augustin har sagt, at vort Hjerte er uroligt og først finder Fred, naar det hviler i Gud, til hvem det er skabt.

Endelig maa man ikke glemme alle de mange dejlige Salmer, vor Kirke ejer, under Religionsundervisningen. Saadan en Salme kan ofte være et helt Sjølemaleri, en Belæring — ofte langt dybere end en Bibeltime — om et Menneskes Grebethed af Gud, om alle Sjælelivets indre Rørelser og Stemninger, der har lagt Digteren Salmetonen paa Tungen.

Man hører ofte den Indvending mod Religionsundervisningen, at den virker fordummende, og at den er i Strid med den moderne Videnskabs Resultater. Hvad den første Bemærkning angaar, da vil vi overlade vore Modstandere, Forudsætningsløshedens og Frisindets Vaabendragere, at føre Beviset for, at kristne Mennesker skulde være mindre stemte og anlagte for Tænkning og videnskabelig Forsken, og hvad den sidste Paastand angaar, er det dog en historisk Kends-

gering, at mange af Videnskabens Heroer har været afgjorte Kristne. Nej, man skal ikke tage Videnskaben til Indtægt for Religionsløsheden. Videnskaben som saadan er nemlig hverken for eller imod Gud. Videnskaben er paa det Punkt ganske neutral. Den udtaler sig hverken for eller imod Kristendommen, hverken for Theismen eller Atheismen. Videnskaben bliver kun det, den er, naar den bliver Kød og Blod i Mennesker; men disse møder idelig med deres egne bestemte subjective Opfattelser og Meninger i deres Forsken, saa naar Videnskabsmanden vil belære os om Kristendom eller Ikke-Kristendom, er det ikke saa meget i Kraft af hans videnskabelige Indsigt, som det er hans egne personlige Sympatier eller Antipatier mod en bestemt Livsanskuelse, der kommer til Orde; man kan nu engang ikke gaa uden om sit eget „Jeg“. Nej, i Spørgsmaalet om Tro og Viden er det ikke Videnskaben mod Kristendommen eller omvendt, men det er i Virkeligheden Tro mod Tro, Livsanskuelse mod Livsanskuelse, hvorom Striden staar, fordi det nu engang stemmer bedst med ens egen indre personlige Habitus enten at tro paa Gud eller ikke. Hele vort Liv føres dog til syvende og sidst paa Grundlag af Tro, baade i Theori og Praxis; uden Tro vilde det være os umuligt i Længden at leve; derfor kan Talen om den forudsætningsløse Forsken være saare skøn paa Papiret, men i Virkelighedens Verden betyder den saare lidet.

En af Atheismens og Naturalismens Yndlingsætninger er, at den kristne Religionsundervisning med alle sine naturstridige og ubevislige Dogmer ødelægger Børnenes Tanke- og Følelsesliv. Nu skal det indrømmes, at Undervisningen i den kristne Tro ikke skal være dogmatisk, tør og trættende, men paa den anden Side maa det dog fastholdes, at Kristendommen er en fast afgrænset Størrelse med et ganske bestemt Indhold, saa forsaavidt kan man gerne kalde den dogmatisk, da vi Kristne ikke kan mene, at det er ligegyldigt, hvad man tror, og den troende, kristne Religionslærer selvfølgelig derfor ikke godt kan fortælle sine Elever, at Troen paa Kristus kan være lige saa god som Troen paa Odin eller Zeus. Og hvad nu den Bemærkning angaar, at den kristne Religionsundervisning med sine Dogmer er uforstaaelig og ødelæggende for en sund og naturlig Udvikling hos Barnet, saa skal hertil siges, at Naturalismen og dens tro Følgesvend, Atheismen, selv har en velspækket Dogmatik, der i

den Retning ikke lader noget tilbage at ønske. En darwinistisk Religion skulde altsaa være mere tilgængelig og heldbringende end den kristne Religion! Skulde Barnet og de unge virkelig have lettere ved at forstaa, at alt levende skyldes et slimet Urstof fra den begyndelsesløse Tids Begyndelse, end den Tro, der udtaler, at Verden og alt, hvad der er i den, kan føres tilbage til en almægtig Guds Skaber-vilje. Og selv om man nu troede paa Slimstoffet og Urcellen, kunde man jo saa udmærket spørge, hvorfra disse sidste var komne, og Livets Gaade var ikke rykket sin Løsning et Haarsbred nærmere. Og hvad nu Dogmet om, at alt i Verden er Materie, Stof, der selv frembringer Bevægelsen, Dogmet om denne Materies Evighed og uendelige Udstrækning! Og hvad nu Læren om Atomerne, udelelige Smaapartikler eller Stofdele! Men alt, hvad der ikke kan deles, maa være immaterielt og maa altsaa efter Naturalismens Katekismus ikke have Existens, da den kun anser det materielle, det stoflige, for det i Sandhed værende, det, som har Bestand i sig selv; paa dette Punkt maa Vantroens Dogmatik være geraadet i Modsigelse med sig selv. Hvo har da saa nogensinde set et Atom? Ingen! Vi ser, at Naturalismen har adskillige Huller i sine saakaldte exacte Beviser, men Hullerne udfyldes af Dogmatik. Vi er da af den Anskuelse, at hverken den naturalistiske eller den kristne Tro har noget at lade hinanden høre, hvad Dogmer angaar; hvis der saa er de bedste, det overlader vi andre at dømme om.

Skulde nu ikke mange af det gamle Testamentes skønne og poetiske og i god Betydning barnlige Fortællinger egne sig for Barnets Natur til en Uddybning af dets religiøse Forestillingsliv! Eller skulde den gamle Pagts store og herlige Skikkelser ikke passe til Religionsundervisningen, for ikke at tale om de brusende Toner i en Davids Salme, eller om den betagende Ophøjethed, der er i de profetiske Syner, i hvilke der varsles om en Befrier, en Frelser, en Messias, Sejrherren over Endelighedens Kummer og Strid! — Og hvad nu Vantroens Dogme om Verden som Indbegrebet af begyndelsesløse og endeløse Aarsagsrækker uden nogensomhelst Mening eller Formaal! Den kristne Tro fortæller Barnet om, at Gud har sat alt, at alt har sin Oprindelse og sit Ophav i ham, og at han som Endemaal for alt leder alle Ting hen imod et bestemt „Telos“: sit Rige, Guds Rige. Og hvad nu den naturalistiske Betragtning af Mennesket

som et blot Led i det store Verdensmaskineri, som Enkeltvæsen ganske betydningsløst for den uendelige, over Menneskets Ve og Vel højt ophøjede Guddom: den ubøjelige Skæbne, den evig uforanderlige Naturlov, der fordrer blind Underkastelse! Mennesket er nemlig kun et Fnug i det uendelige Verdensalt, bestemt til at lyse en stakket Stund paa Universets Himmel for saa, lig et Stjærneskuds flygtigt lysende Stribe paa den natlige Himmel, at forsvinde lige saa brat og spurløst.

Som Modsætning hertil staar den kristne Livsanskuelse. Vi lærer Børnene, at hvert Menneske har en evig Værdi i sig selv, har personlig Gyldighed for Gud, hvem vi ikke opfatter som en upersonlig, dunkel Urgrund for alt værende, men som den personlige Gud, hvis ethiske Væsen er Kærlighed og Hellighed, og til hvem vi derfor kan tale, som „Jeg“ til et „Du“, i Bønnen, der er Puls-slaget i det religiøse Liv. Vi tror, der er Mening med Tilværelsen, baade i Folkenes Historie og i det enkelte Menneskes Liv, og da vi opfatter Gud som den frie, personlige Gud, føler vi ogsaa os selv, som skabte i Guds Billede, som frie personlige Væsener med Selvbestemmelsesret over vort Liv, ikke underkastede en haard og ubøjelig Verdensvilje, hvilket maatte lamme vor Energi og Handlekraft og tilsidst føre os ud i Selvopgivelsens, i Pessimismens og Daadløshedens stillestaaende Vande; det er jo ikke en verdenstræt, blasert Ungdom, Danmark trænger til. Vil saa nogen hertil sige, at vi glemmer alt det tunge og mørke, som dog faktisk Tilværelsen rummer, saa vil vi hertil svare, at det gør vi ingenlunde. Livets Skyggesider skal vi ikke være bange for at se lige i Øjnene, og forsaavidt kan vi godt kaldes Pessimister, som vi ikke søger at kaste et falsk Slør over Lidelsen, Smerten og Uretfærdigheden og disse Onders Aarsag, Synden; den vil vi nemlig ikke bortforklare ved skønne Talemaader eller give den et moderniseret Udtryk. Vi tror ikke, at Kulturens Fremskridt, den stigende Oplysning kan faa den menneskelige Nød og Elendighed til at forsvinde; ikke kaster vi Vrag paa Kultur, Dannelse og Oplysning. Tværtimod! Men disse sidste er for os kun relative, betingede Goder, ikke absolute; de kan blive til Glæde og Velsignelse, hvor sædelig Dygtighed og religiøs Inderlighed er til Stede. Kristus har for os angivet Vejen til Fremskridt og sand Kultur: den gaar „indenfra“ og saa „udefter“; først den indre

Revolution, derefter de ydre Livsgoder! Vi tror derfor, at de menneskelige Egenskaber vilde sætte skønnere og smukkere Frugter, at der vilde blive langt mere af Sandhed og Retfærdighed blandt Mennesker, naar disse i deres Stræben og Higen efter at vinde fremad, mere og mere vilde se hen til den store Mester fra Nazareth, der har vist Vej gennem Livet og udover Døden til et evigt Liv i Samfund med Gud, hvor Retfærdigheden skal ske Fyldest. Vi har Tro paa Menneskeaaanden, naar dens Gaver og Anlæg anvendes i det godes Tjeneste; derfor skal vi ogsaa bevare det lyse Syn paa Menneskene og søge at finde og fremkalde det, der er godt og elskeligt hos dem, og saaledes set maa vi Kristne ogsaa være Optimister. Vor Bestræbelse skal være at fordele Lys og Skygge paa rette Maade i det store Maleri, der er selve Livet, hvis Tjenere vi skal være som Guds Medarbejdere paa Jorden, saa det sande Humanitetsrige kan komme, og derved det Broderskabets, Frihedens og Lighedens Samfund blive mulig, om hvilket saa mange i vore Dage tale med en glødende Begejstring, men rigtignok ud fra Forudsætninger, der er vore diametralt modsatte, idet Gud er et Begreb, der hører Fortiden til, og Friheden opfattes som Vilkaarlighed, hvorfor den højeste Lov maa blive Individets egen Nydelse og Selvrædighed. —

Endelig skal al vor Religionsundervisning føres tilbage til Jesus Kristus, saa han bliver Midtpunktet i det altsammen, og vi er af den Anskuelse, at særlig Jesu Lære og Liv, hans Taler og Lignelser, hans Færden blandt Mennesker, hans Deltagelse i deres Glæder og Sorger, alt paa Grundlag af det nye Testamente, kan give Religionsundervisningen Indhold og Dybde, og vi ser ikke, som Vantroen formener, at alt dette skulde ligge Børn fjærnere end mange af Naturalismens Dogmer, som naar f. Ex. den bekendte, for ikke at sige den for sine hasarderede Paastande berygtede tyske Naturforsker, Ernst Haeckel, siger, at man — vel sagtens til Trøst og Opmuntring i Livskampen — under sit Vindue skal indrette nogle store Akvarier, hvori yndige Meduser, brogede Koraller og Straaledyr svømme om, naturligvis for at disse skal lære os den ophøjede Kunst med Sindsro og Resignation at se hen til vort fælles Ophav.

Nogle af Forkæmperne for Religionsundervisningens Afskaffelse i Skolen har til Erstatning foreslaaet Indførelsen af en religionsløs,

borgerlig Moral, saaledes som vi jo kender det saa godt fra Frankrig; men en saadan abstrakt formalistisk Moral vil altid blive stikkende i Relativiteternes Hængedynd, fremgaaet som den er af praktiske Nytte-hensyn; den vil være blottet for indre Fylde, fordi den fattes hele det positive, religiøse Indhold, der skal iklæde de tørre Moralbud Kød og Blod; den mangler den Ophøjethed og den begejstrende Kraft, den Myndighed og den Autoritet, som kun alene det guddommelige „Du skal!“ kan forlene den med. Endelig mangler den religionsløse, saakaldte humane Moral en Personlighed, der for Bevidstheden kan staa som en Hævder af og en Garanti for den sædelige Lov. I den kristne Religionsundervisning henviser vi derimod til Kristus, ikke alene som Lovens Giver, men ogsaa som dens Opfylder; ham viser vi hen til som Forbilledet i religiøs og sædelig Henseende, han er det Ideal, vi i vor Stræben mere og mere skal komme til at ligne. Kristi Lov er Kærligheden, der, som Apostlen Paulus siger, er Lovens Fylde. Vi lærer, at for Kristi Domstol bedømmes vore Handlinger efter det Sind, der ligger bag ved dem. Derfor formaner ogsaa Paulus Filippenserne, at det samme Sindelag skal være i dem, som var i Kristus Jesus. For os Kristne kan Religionen og Moralen ikke skilles ad. Historien leverer os da heller intet Bevis for, at hvor et Folk kaster Religionen over Bord, stiger Sædeligheden og Ansvarsbevidstheden med det samme. Tværtimod! Historien fortæller os lige det modsatte. Religionen er nemlig Hjerteslaget i et Folks Liv. Hvor Gudløsheden faar Indpas, breder dermed ogsaa Lovløshed og Usædelighed sig. —

Fra anden Side er der foreslaaet en objectiv, refererende Religionsundervisning, hvor Kristendom, Muhammedanisme og Fetischisme stilles lige. En saadan Undervisning maa dog Skolen helst være fri for. Den er et Monstrum. I Matematik og Fysik kan man anvende Betegnelsen „objectiv Undervisning“, men det lader sig sandelig ikke gøre i et Fag som Religion, hvor netop ens helligste og dyrebareste Livsinteresser spiller ind med.

Det er ikke alene paa Kundskaberne, der bør lægges Vægt i Religionsundervisningen, — hvad den refererende Undervisning nødvendigvis maa komme til at gøre —, men det er jo netop Karakteren og Viljen, vi vil paavirke hos Barnet, og er man greben af Kristendommens Sandhed, kan ens Undervisning naturligvis ikke undgaa at

bære Præg af den personlige Opfattelse og subjective Erfaring. Vi tror derfor heller ikke paa, at den ikke-troende Lærer i den refererende Undervisning vil kunne give en aldeles uhildet og upartisk Fremstilling af det religiøse, specielt det kristelige Livs Fænomener, uden at vedkommendes egen Anskuelse paa adskillige Punkter vil skinne igennem, og saa er Objectiviteten borte.

Efter hvad vi nu har set, er det saaledes vor Mening, at der kan undervises i den kristne Tro i Skolen, uden at det i nogen Maade behøver at virke hæmmende for dens Udvikling og Opgave i Samfundet; ja, ikke alene mener vi, at der kan undervises i Religion i Skolen, men at der ogsaa bør, hvorfor kun gode og ansvarsbevidste Lærere skal undervise i dette Fag. Der bør undervises i Religion, siger vi. Ja, saalænge det danske Folk ikke har sat Kristendommens Bekæmpelse paa sin Fane — hvad vi rigtignok haaber aldrig maa ske, da vi er af en saa gammeldags Tro, at det dermed vil have overskaaret sin Livstraad, — saalænge kan det ogsaa gøre Krav paa, at dets Ungdom oplæres og undervises i den Livsanskuelse og den Tro, der har baaret dets Liv i Aarhundreder. Kristne Forældre kan naturligvis kun ønske, naar de sender deres Børn til en Skole, at disse undervises i den Tro, de selv har hvilet i og levet paa, Slægt efter Slægt. Og hvad nu de Forældre angaar, der ikke vedkender sig vor Tro, til dem vil vi sige, at det naturligvis bliver deres egen Sag, om de vil lade deres Børn deltage i vor Undervisning eller ej; vor Tro vil vi ikke paatvinge nogen; den skal være et frit Anliggende; ønsker de, at deres Børn skal gaa med til vor Undervisning, skal de naturligvis være velkomne. Dog vilde vi gerne have Lov til at sige, at de Forældre, der ikke vil bekende sig til Kristendommen, men har valgt at leve paa den frie Tankes Tro og derfor ønsker, at deres Børn ogsaa skal gøre det, netop derved kommer til at udøve Autoritet og Myndighed overfor deres Børn i Valget af en bestemt Livsanskuelse, hvorved de, maaske mod deres Vilje, kommer til at gøre sig skyldig i det samme, de bebrejder de Kristne, naar disse opdrager deres Børn i den kristne Tro. Ikke maa man være af den Mening, at Ikke-Kristne skulde være fri i deres Tanke, og kun de Kristne bundne; hvad enten man er troende eller ikke-troende, møder man altid med bestemte subjective Forudsætninger, der altid vil faa Betydning, naar et Valg skal træffes. Ejheller maa det forstaas saaledes,

at vi Kristne vil paatvinge Børnene og de unge vor Tro og gøre dem til overbeviste Kristne; det er ganske umuligt; men i vor Undervisning vil vi naturligvis gerne meddele dem noget af det, der har haft Betydning og Værdi for os selv, og som vi selv har ment at kunne leve Livet paa; vi vil gerne gennem deres Opdragelse i Kristendommen give dem en Skat og Tærepengge med paa Rejsen ud i Verden, for at de bedre, naar de naar frem til Modenhed og Indsigt, i en senere Alder kan faa Mulighed for med større Klarhed og Fasthed at kunne træffe et personligt Valg overfor Spørgsmaalet: „Hvad tykkes du om Kristus?“

Kristus har sagt om sig selv, at han er Verdens Lys. Vi elsker jo alle Lyset, de evige Stjærners Lys, Kunstens og Videnskabens Lys; disse faar ikke en mattere Glans for os ved at ses i det Lys, der udgaar fra Kristus; ved Hjælp af det er det vor sikre Tro, at vi med fuld Fortrøstning kan befare Livets og Dødens Oceaner.

Nærum Kostskole, i Maj 1908.

C. P. CLAUSEN.

LÆRERNE OG FAGFORDELINGEN.

Hr. *C. P. Clausen*, cand. theol., Religion, Historie og Geografi med alle Klasser, Dansk med 1.—2. Ml.

Hr. *Vald. Jensen*, cand. phil., Naturhistorie, Regning og Gymnastik med alle Klasser, Fysik med 1.—3. Ml. Kemi og Skrivning med 3. Ml.

Hr. *A. V. Jørgensen*, Sang- og Musiklærer, Sang med alle Klasser.

Hr. *Otto Schrøder*, cand. theol., Sløjd.

Fru *C. Thornberg*, Tegning med alle Klasser, Haandarbejde med alle Pigebørnene.

Skolebestyrerne *A. Krogh* og *A. L. Thornberg*, de øvrige Fag.

I Aarets Løb er der i de forskellige Klasser læst og gennemgaaet følgende:

1. Forberedelsesklasse.

Religion: Samtaler over lette Stykker i det gamle og nye Testamente. Et Par lette Salmer.

Dansk: Stavning, Læsning og lidt Afskrivning efter Bog.

Regning: Addition og Subtraktion paa Tavle. Den lille Tabel.

Anskuelsesundervisning med Benyttelse af Christian Nielsens Billeder.

4. Forberedelsesklasse.

Religion: Læst det meste af det gamle og det nye Testamente efter Christen Møllers Bibelhistorie. Enkelte Salmer lærte.

Dansk: Myrebog Nr. 4 benyttet til Oplæsning og Analyse. De vigtigste Ordklasser gennemgaaede. En Diktatstil og en Hjemmestil (Afskrift) om Ugen.

Historie: Johan Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Læst og repeteret fra 1660 indtil Nutiden, endvidere Oldtiden og Middelalderen indtil Valdemarerne. Enkelte Fædrelandssange lærte.

Geografi: Læst Danmark udførligt, endvidere det øvrige Europa efter C. C. Christensens lille Lærebog.

Naturhistorie: Fuglene efter Balslev: Dyrenes Naturhistorie.

Regning: N. N. Meiers Regnebog I: De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte Tal. Den store Tabel.

Anskuelsesundervisning med Benyttelse af Christian Nielsens Billeder. Den store Tavle flittig benyttet.

1. Mellemskoleklasse.

Religion: Det gamle Testamente og enkelte Stykker af det nye (Christen Møllers Bibelhistorie). Fadervor og de to første Trosartikler (Luthers Katekismus). Enkelte Salmer lærte.

Dansk: Borchsenius og Winkel-Horns Læsebog for Mellemskoleklasserne benyttet til Læsning og Analyse. Diktat, Genfortælling og en Gang imellem Fristil. Nogle Digte lærte udenad. De fleste Ordklasser og det vigtigste af Sætningslæren gennemgaaet.

Historie: Ludvig Schmidts Lærebog for Mellemskolen: Oldtiden og Middelalderen indtil Side 107.

Geografi: C. C. Christensens Lærebog for Mellemskolen: Danmark og de fremmede Verdensdele læst og repeteret.

Tysk: Ipsen og Boviens Begynderbog Stk. 1—50 med den dertil hørende Grammatik. Nogle faa skriftlige Oversættelser og Øvelser.

Naturhistorie: Pattedyr, Spurve- og Klatrefugle efter Boas: Dyrerigets Naturhistorie.

Fysik: Sundorphs Fysik for Mellemskolen I: Den mekaniske Fysik og Termometret (med Forbigaaelse af Størrelsen af Tryk i Vædske).

Regning: N. N. Meiers Regnebog II: Brøk og Decimalbrøk.

2. Mellemskoleklasse.

Religion: Det gamle Testamente og enkelte Stykker af det nye (Christen Møllers Bibelhistorie). Fadervor og de to første Trosartikler (Luthers Katekismus). Enkelte Salmer lærte.

Dansk: Borchsenius og Winkel-Horns Læsebog for Mellemlklasserne benyttet til Læsning og Analyse. Diktat, Genfortælling og en Gang imellem Fristil. Nogle Digte lærte udenad. De fleste Ordklasser og det vigtigste af Sætningslæren gennemgaaet.

Historie: Ludvig Schmidts Lærebog for Mellemskolen: Oldtiden og Middelalderen indtil Side 107.

Geografi: C. C. Christensens Lærebog for Mellemskolen: Danmark og de fremmede Verdensdele læst og repeteret.

Tysk: Ipsen og Boviens Læsebog for de lavere Klasser Side 77—104, 115—135. Efter Kapers Grammatik gennemgaaet Artikler, Substantiver, Adjektivs Gradbøjning, Talord, Pronominer, Præpositioner, de svage Verber og en Del af de stærke. Nogle skriftlige Oversættelser og Øvelser.

Engelsk: Jespersen og Sarauws Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser Stk. 36—133. Det vigtigste af Grammatiken mundtlig.

Naturhistorie: Pattedyr, Spurve- og Klatrefugle efter Boas's Dyrerigets Naturhistorie.

Geometri: Julius Petersens Lærebog for Mellemskolen forfra til parallelle Linier (incl.).

Fysik: Sundorphs Fysik for Mellemskolen I: Den mekaniske Fysik, Varmelæren og Magnetismen.

Regning: N. N. Meiers Regnebog II: Brøker og Decimalbrøker.

3. Mellemskoleklasse.

Religion: Samtaler over de 10 Bud og enkelte Stykker af det nye Testamente. Læst Apostlenes Gerninger. Enkelte Salmer lærte.

Dansk: Oplæsning og Analyse efter Borchsenius og Winkel-Horns Læsebog for Mellemlklasserne. En Genfortælling eller en Fristil hver Uge, ligeledes en Diktat. Forelæst i og af Klassen: 1. Bog af Peder Paars, Hakon Jarl, Harald Blaatand og Palnatoke, Kærlighed uden Strømper.

Historie: Ludvig Schmidts Lærebog for Mellemskolen: Oldtiden og Middelalderen.

Geografi: C. C. Christensens Lærebog for Mellemskolen: Danmark og det øvrige Europa undt. Norge og Sverige.

Tysk: Ipsen og Boviens Læsebog for de lavere Klasser Side 72—135. — En Elev har læst sammes Læsebog for Mellemlklasserne Side 80—144. — Det vigtigste af Kapers Formlære. Nogle skriftlige og mundtlige Øvelser.

Engelsk: Jespersen og Sarauws Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser Stk. 39—165.

Naturhistorie: Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk efter Boas: Dyrerigets Naturhistorie.

Geometri: Jul. Petersens Lærebog for Mellemskolen: Forfra indtil Konstruktioner (incl.). — En Elev har læst Bogen ud.

Aritmetik: Jul. Petersens Aritmetik for Mellemskolen: Forfra til Ligninger af 1. Grad (incl.). — En Elev tillige Ligninger af 1. Grad med flere ubekendte og Proportioner.

Regning: N. N. Meiers Regnebog II: §§ 9, 10, 11.

Fysik: Sundorphs Fysik for Mellemskolen II: den mekaniske Fysik II, Lyden og Lyset indtil Linser.

Kemi: Sundorphs Kemi for Mellemskolen: Forfra indtil Baser (incl.).

Ved Undervisningen i

Sang er benyttet: Den danske Skoles Sangbog I—VII Hefte og Ernsts to- og trestemmige Sange 1. og 2. Hefte.

Skrivning er benyttet: Overintendant Jørgensens Praktisk Skrivebog i 9+3 Hefter.

Tegning er benyttet: Janniches Tegneøvelser i Frihaandstegning.

I Gymnastikundervisningen er fulgt Gymnastikkommissionens Haandbog. I Efteraarsmaanederne og fra det tidlige Foraar er Gymnastiktimerne, saa vidt muligt, forlagt til Sportspladsen, hvor der er øvet Fodbold og Langbold.

I Haandarbejde er øvet: med de mindre Ret- og Vrangstriking, Hækling, Korsstings- og Linnedsyning, med de større Kontur- og Hedeboosyning.

De Kostgængere, der maatte ønske det, gives der Lejlighed til at faa Undervisning i Klaver- og Violinspil.

Foruden ved Køb er Skolens Samlinger i Aarets Løb blevne forøgede med følgende Gaver, for hvilke Skolen bringer sin bedste Tak: Af Elev Frode Jürgensen: 2 Bogfinker, nogle Havsnegle og nogle grønlandske Mineralier.

- ” ” Ove Sehestedt Juul: 1 Vildsvinekranie, 1 Zebrafinke.
 - ” ” Estrid Jürgensen: En Samling Silkekokoner.
 - ” ” Egil Andersen: 1 Hermelin.
 - ” ” Einar Petersen: 1 Salamander.
 - ” Kostgængerne paa en Udflugt: 1 Snog, 3 Firben, 1 Snogeham.
 - ” Elev Carl Thomsen: 1 Gulspurv.
 - ” Hr. Kay Kofoed: 1 Insekt- og Sommerfuglesamling.
 - ” Hr. cand. mag. K. Bredsdorff: Anatomiske Vægtavler.
-

SLØJD.

TIDLIGERE havde Skolen kun „den kedelige Pligt“ som Middel til at drive Børnene til Arbejde. Nu er det Lysten, der driver Værket, og derfor er Sløjden bleven populær. Intet Arbejde falder Børn saa naturligt som det, de kan udføre med deres Hænder og med deres Øjne se blive til, og derfor holder de af det.

Men jo mere personligt Drengene kan blive interesserede i det, de laver, jo større bliver Lysten ved Arbejdet. Flitsbue, Sværd, Skjold og Stridsøkse, der som vort første Arbejde udførtes med Sav og Hammer alene, har alle Drengene Fornøjelse af. Dog, Lysten skal gennem Skolen kultiveres og ledes. Ved en Blomsterkurv, tænkt som Julegave, ved Stærkasser til den lige ankomne Stær, og ved en Skraberist, der som alles Værk foran Skoledøren skulde mane til Ordenssans, har Skolens Sløjdundervisning søgt at virke opdragende og ledende her.

Først og fremmest er det dog den umiddelbare Lyst og Glæde ved Arbejdet, det kommer an paa. At hamre, save og høvle er for de mindre Drengene som en fornøjelig Leg og for de ældre som en Sport, hvor det gælder om at „træne“ sig op til den størst mulige Dygtighed og Nøjagtighed. Leg og Sport er Sløjden, og saaledes arbejder den sammen med Gymnastikken paa at udvikle Sanserne, ranke Holdningen og

opøve Musklernes Bevægelighed, og i det sidste saaledes, at alle Nuancer tages med lige fra det faste og kraftige Tag med Høvlen til det fine og lette med Saven, der skal føres næsten som en Violinbue.

Men Sløjden er ogsaa et Intelligensfag.

Drenge skal ikke alene lære at arbejde, men ogsaa at arbejde selvstændigt. Ikke saaledes alene, at de selv udfører alt Arbejdet, — hvad der jo er selvfølgelig, — men mest saadan, at de gennem Undervisningen opdrages til at nøjes med den korteste og allernødvendigste Besked, ja, endog at undvære Besked, saa de selv kan udtænke baade Arbejde og Fremgangsmaade og saaledes naa til Selvstændighedens Højdepunkt: at tage Initiativ.

Derfor skal selv det mindste Arbejde udføres bevidst, aldrig tankeløst, aldrig som en blot Efterligning. Midlet hertil er Tegning med mundtlig Besked; thi det udførte Arbejde er saa forskelligt fra Tegningen til Genstanden, at der ingen Fare bliver for tankeløs Efterligning; Arbejdets Udførelse paa denne Maade kræver først og fremmest Forstaaelse. Her kan Sløjden blive et Intelligensfag i langt højere Grad end de saakaldte Aandsfag, hvor det tit er vanskeligt at undgaa direkte Husken og Læren af Bogens Ord og Lærerens Forklaringer uden det forstaaende Intelligensarbejde.

Saaledes kan Sløjden endog blive til Støtte for Skolens andre Fag, saa den uvilkaarligt bliver mere end et nyt Fag ved Siden af de andre. Allerede nu støtter Sløjde Regning; thi her regnes med andet end uvedkommende Æg og Køer — og Obligationer. Matematik — ialtfald Geometri — kan komme med her, og ikke alene her, men ogsaa i Udlandet drømmer man om Fysik og Sløjde i Samarbejde, ja endog om Sløjden som Middel for Sprogundervisningen.

OTTO SCHRØDER.

BETALINGEN.

Den aarlige Betaling for Kostgængere erlægges kvartalsvis forud og er — Vadsk undtagen — indtil 4. Forberedelsesklasse 840 Kr.; i 5. Forb. — 2. Mellemskoleklasse 940 Kr.; i 3. og 4. Mkl. 1040 Kr. — Eneværelse 1400 Kr. —

Naar Vadskens ønskes besørget gennem Skolen, erlægges 48 Kr. aarlig. —

De Kostgængere, der optages ved Skoleaarets Begyndelse i August, betaler kun for Tiden 15. Aug.—30. Sept. i Juli Kvartal. — Udmeldelse maa ske med fuldt Kvartals Varsel.

For skolesøgende Elever betales maanedsvi forud 1.—3. Forb. 8 Kr., 4. Forb. 9 Kr., 5. Forb. 10 Kr., 1. Mkl. 11 Kr., 2. Mkl. 12 Kr., 3. og 4. Mkl. 14 Kr.

Ved Udmeldelse betales for den Maaned, hvori Udmeldelsen sker, og for den følgende.

Til Brændsel betaler de skolesøgende Elever aarlig 5 Kr., i Indskrivningspenge betales 4 Kr.

Naar flere Søskende samtidig er skolesøgende, betales der maanedlig for den første fuldtud, for de øvrige 2 Kr. under den fulde Betaling.

Kostgængerne maa ved Optagelsen medbringe: En monteret Seng med Forligger, Servante med Tilbehør, Haandklæder, Smudskepose, Skæ, Gaffel, Servietbaand, Kommode eller Skab.

Alt det medbragte skal mærkes med tydeligt Navn. Alle Børnenes Ejendele er assurerede. For Cykler paatager Skolen sig intet Ansvar.

Ferierne i Skoleaaret 1908—09 vil blive følgende (begge Datoer incl.):

Efteraarsferie: 18.—21. Okt.

Juleferie: 23. Dec.—6. Jan.

Paaskeferie: 7.—13. April.

Pinseferie: 28. Maj—6. Juni.

Angaaende Skolens Aarsprøver og de Bøger, som skal bruges i det nye Skoleaar, vil der senere blive givet Eleverne fornøden Meddelelse.

Til at overvære Aarsafslutningen saavel som de mundtlige Prøver som vil falde i den sidste Uge før Sommerferien, indbyder vi Forældre og Paarørende og alle, der har Interesse for Skolen.

Det nye Skoleaar begynder Fredag d. 21. August Kl. 9.

Nærum Kostskole, i Maj 1908.

A. Krogh.

A. L. Thornberg.